

Національна академія наук України
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ХАРЧОВОЇ БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА ГЕНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ДУ «ІХБГ НАН України»
академік НАН України

 Ярослав БЛЮМ
наказ № 23 від «20» травня 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»

«СХВАЛЕНО»

вченою радою ДУ «ІХБГ НАН України»
протокол № 15
від «29» листопада 2016 р.

протокол № 8
від «20» травня 2025 р.

Київ-2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України» (далі ДУ «ІХБГ НАН України») розроблене відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», національного стандарту України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2009 і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, Статуту ДУ «ІХБГ НАН України» і є його нормативним документом.

Положення визначає основні принципи, процедури та індикатори забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ДУ «ІХБГ НАН України», розподіл повноважень щодо забезпечення якості освіти між учасниками освітнього процесу, гарантом ОНП, структурними підрозділами, адміністрацією тощо.

Положення регулює питання залучення до процесів забезпечення якості освіти в ДУ «ІХБГ НАН України» як учасників освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, наукові, науково-педагогічні працівники), так і зацікавлених осіб (роботодавці, випускники та ін.).

ДУ «ІХБГ НАН України» несе відповідальність за якість своїх освітніх послуг, спираючись на академічну культуру, інтеграцію наукових досліджень та освітнього процесу, на місію, візію та цінності.

Політика забезпечення якості освіти в ДУ «ІХБГ НАН України» спрямована на реалізацію місії ДУ «ІХБГ НАН України» та виконання завдань, передбачених стратегією розвитку, вдосконалення культури якості в усіх процесах через дотримання учасниками освітньої діяльності принципів:

автономності – забезпечення якості шляхом самостійного, незалежного і відповідального прийняття рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених у законодавстві; добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану і поліпшення якості;

академічної свободи – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження науково-педагогічної, наукової діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, ініціативності, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених у законодавстві.

академічної доброчесності – забезпечення якості освіти на засадах чесності, справедливості, відповідальності та дотримання норм академічної етики, корпоративних правил і ціннісних орієнтирів, взаємоповаги усіх

учасників освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності, виконання покладених на них обов'язків задля забезпечення довіри до результатів навчання, наукових (творчих) досягнень.

академічної культури – сприяння розвитку культури якості у суб'єктів освітнього процесу;

вимірюваності – забезпечення якості на кваліметричній основі, здійсненні моніторингових процедур;

відкритості і прозорості – забезпечення можливості суб'єктів освітньої діяльності мати вільний доступ до інформації про здійснення освітньої діяльності в ДУ «ІХБГ НАН України» в порядку та межах, визначених законодавством;

відповідальності – формування в учасників освітньої діяльності високого рівня усвідомлення вимог щодо якості освіти в ДУ «ІХБГ НАН України», своєї відповідальності за ухвалені рішення та виконану роботу, взаємної вимогливості та довіри;

відповідності європейським і національним стандартам – провадження освітньої діяльності відповідно до вимог національного законодавства та європейських стандартів якості вищої освіти;

студентоцентрованості – організації навчання та викладання, що передбачає розроблення освітніх і навчальних програм на компетентнісному підході, впровадження інноваційних методів викладання, спрямованих на поліпшення навчання в процесі взаємодії викладачів і здобувачів вищої освіти, формування в здобувачів вищої освіти здатності самостійно і творчо застосовувати набуті уміння і навички при вирішенні прикладних завдань;

освіти впродовж життя – процес особистісного, соціального і професійного розвитку здобувачів вищої освіти та співробітників ДУ «ІХБГ НАН України» протягом життя задля підвищення якості як особистого життя, так і соціального оточення;

системність в управлінні – здійснення управління освітнім процесом на основі PDCA «Плануй-Виконуй-Перевірй-Дій», координації та налагодженої співпраці, у якому всі процеси взаємопов'язані, що сприяє належній комунікації всіх учасників освітньої діяльності, толерантності у ставленні до всіх стейкхолдерів, відкритості до нових знань та критики.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти включає всі процедури, які здійснює ДУ «ІХБГ НАН України» щодо безперервного вдосконалення якості освітнього середовища, в якому якість ОНП, навчання і викладання, результатів, навчальні можливості і ресурсне забезпечення відповідають затвердженим стандартам, потребам стейкхолдерів, вимогам інших органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

2. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти – надання якісних освітніх послуг за всіма напрямками провадження освітньої діяльності для здобувачів вищої освіти в ДУ «ІХБГ НАН України», створення безперервного процесу покращення якості вищої освіти.

Основними завданнями системи забезпечення якості освітньої діяльності ДУ «ІХБГ НАН України» є:

- забезпечення якості освіти ДУ «ІХБГ НАН України» як конкурентоспроможної установи на вітчизняному, європейському та світовому ринках наукової діяльності і освітніх послуг;
- якісна підготовка конкурентоспроможних науковців до сучасних вимог ринку праці;
- забезпечення міжнародних стандартів якості освітніх послуг;
- підвищення кваліфікаційного рівня наукового та професорсько-викладацького складу;
- впровадження в усі сфери діяльності ДУ «ІХБГ НАН України» новітніх інформаційних технологій і програмного забезпечення;
- практичне впровадження світового досвіду та всебічна популяризація інноваційних змін ДУ «ІХБГ НАН України», які забезпечуватимуть його позитивне сприйняття громадськістю як навчального закладу міжнародного рівня;
- розвиток матеріально-технічної бази відповідно до міжнародних стандартів.

3. СТРУКТУРА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Структура системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ДУ «ІХБГ НАН України» передбачає такі інституційні рівні її функціонування, між якими розподіляються повноваження і обов'язки із виконання окремих функцій відповідних процедур і завдань:

Перший рівень – здобувачі освіти ДУ «ІХБГ НАН України» та їх ініціативні групи (Рада молодих вчених), права ініціювання та моніторинг питань пов'язаних із інформаційним супроводом та підтримкою здобувачів освіти. Забезпечення якості реалізується шляхом:

- створення звіту за опитуваннями студентів щодо ОНП і освітніх компонентів;
- розгляд скарги здобувача освіти з питань організації освітнього процесу (крім оцінювання), щодо академічної та позаакадемічної підтримки здобувачів освіти;

- моніторинг прозорості та об'єктивності оцінювання контрольних заходів;
- звернення аспірантів щодо змін навчальних планів;
- реалізація академічної мобільності аспірантів;
- формування індивідуального навчального плану (вибір навчальних дисциплін);
- формування і внесення консолідованих пропозицій здобувачів освіти щодо змісту ОНП, навчальних планів та освітніх компонент;
- внесення здобувачами освіти пропозиції щодо розвитку матеріальної бази;
- участь здобувачів освіти у обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, матеріальної допомоги, організації дозвілля, побуту, оздоровлення тощо;
- надання здобувачам освіти інформації про навчальні дисципліни, включені до індивідуального навчального плану, форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання до початку їх викладання;
- проведення опитувань здобувачів освіти з питань їх задоволення ОНП, їх компонентами та якістю надання освітніх послуг, аналіз та врахування результатів опитування

Другий рівень – відділи ДУ «ІХБГ НАН України», гарант ОНП, проектна група, викладачі, які забезпечують освітні компоненти, та ініціативні групи здобувачів освіти, роботодавці. На цьому рівні здійснюється безпосередня реалізація ОНП і проводиться поточний моніторинг щодо якості їх змісту й впровадження. Забезпечення якості реалізується шляхом:

- забезпечення розробки, реалізації, перегляду програм навчальних дисциплін;
- формування, спільно з проектною групою, випусковим відділом ОНП, навчальних планів;
- участь у процесах ліцензування й акредитації;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності;
- організацію та забезпечення освітнього процесу у лабораторіях/відділах;
- організацію студентоцентрованого навчання;
- викладання навчальних дисциплін, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, графіку освітнього процесу, дотримання розкладу занять тощо.

Третій рівень – управлінська діяльність директора, заступників директора, завідувачів відділів, вченої ради, Ради молодих вчених, яка забезпечує якісну освітню діяльність з реалізації ОНП на усіх рівнях вищої освіти. Забезпечення якості реалізується шляхом:

- формування, спільно з проектною групою, випусковим відділом ОНП, навчальних планів;

- участь у процесах ліцензування й акредитації;
- проведення моніторингу якості організації освітнього процесу і навчально-методичного забезпечення;
- організація звітів з освітньої діяльності на вченій раді не менше одного разу за навчальний рік;
- обрання за конкурсом на посади співробітників ДУ «ІХБГ НАН України»;
- організація та проведення контрольних заходів, зокрема звітів, передзахистів тощо;
- контроль за наявністю необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності;
- забезпечення розробки та реалізації освітніх програм;
- організацію та забезпечення освітнього процесу у лабораторіях/відділах;
- організацію студентоцентрованого навчання;
- контроль за виконанням навчальних планів і програм навчальних дисциплін, графіку освітнього процесу, дотримання розкладу занять, за якістю викладання навчальних дисциплін;
- організацію, методичне забезпечення та керівництво самостійною роботою студентів;
- збір та узагальнення контрольних показників щодо якості освітньої діяльності здобувачів вищої освіти і викладачів;
- забезпечення проведення внутрішніх та зовнішніх заходів контролю та моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- контроль за якістю розробки викладачами навчальних програм, навчально-методичного забезпечення.

Четвертий рівень – структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів із забезпечення якості освітньої діяльності (випусковий відділ, відділ кадрів, бібліотека, бухгалтерія, центр колективного користування та ін.); дорадчі та консультативні органи (адміністрація, вчена рада, Рада молодих вчених та ін.).

На цьому рівні здійснюється:

- розробка нормативної, плануючої та облікової документації, науково-методичний супровід академічної мобільності здобувачів вищої освіти, виконання прийнятих рішень, проведення моніторингових процедур;
- розробка та впровадження заходів щодо підвищення якості вищої освіти, забезпечення її відповідності сучасному рівню розвитку освіти, науки, потребам ринку, вимогам законодавства;
- здійснення системного та комплексного аналізу змісту освіти відповідно до Ліцензійних вимог;
- аналіз європейських стандартів та міжнародного досвіду у сфері забезпечення якості освіти і впровадження найкращих практик;

- аналіз складових системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на основі результатів опитувань здобувачів вищої освіти, працівників, випускників та роботодавців;
- формування пропозицій щодо удосконалення системи забезпечення якості підготовки фахівців на основі результатів моніторингу;
- підтримка процедур, що забезпечують принципи академічної доброчесності;
- координація діяльності структурних підрозділів у частині забезпечення якості викладачів, підготовки звітів самоаналізу та інших процедур пов'язаних з акредитацією та іншими процедурами зовнішнього забезпечення якості освіти;
- здійснення експертизи освітніх програм;
- розробка методичних рекомендацій щодо порядку захисту дисертаційних досліджень, видачі документів про освіту та контроль за видачею дипломів і додатків до дипломів;
- розробка методичних рекомендацій щодо формування робочого графіку освітнього процесу на навчальний рік;
- аналіз та узагальнення стану організації навчальної роботи відділів/лабораторій;
- організація складання розкладу занять і здійснення контролю за його дотриманням;
- організація проведення практик студентів (складання графіків, контроль за наказами про проведення вказаних практик);
- організація підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників та проведення стажування;
- визначення академічної різниці при переведенні з інших ОНП;
- ведення статистики контингенту здобувачів освіти та інші процедури.

П'ятий рівень – директор, вчена рада, функції яких визначаються Законом України «Про вищу освіту» та Статутом. На цьому рівні здійснюється прийняття рішень щодо формування стратегії і політики забезпечення якості, затвердження і закриття ОНП, затвердження внутрішньої нормативно-правової документації, програм дій і конкретних заходів тощо.

Забезпечення якості освіти реалізується шляхом:

- здійснення ефективного управління освітнім процесом;
- здійснення систематичного моніторингу;
- організації та підтримки взаємного контролю за якістю освітньої діяльності;
- забезпечення підвищення кваліфікації (у тому числі організації закордонних стажувань) науково-педагогічних працівників;
- забезпечення ефективної системи заходів із запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях співробітників і здобувачів вищої освіти ДУ «ІХБГ НАН України»;
- інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.

4. ПОЛІТИКА ДУ «ІХБГ НАН УКРАЇНИ» ЩОДО ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Політика ДУ «ІХБГ НАН України» щодо забезпечення якості вищої освіти – це сукупність стандартів, рекомендацій і прийнятих рішень, процедур щодо забезпечення якості вищої освіти в ДУ «ІХБГ НАН України». Політика ДУ «ІХБГ НАН України» щодо забезпечення якості вищої освіти є складовою його стратегічного менеджменту і спрямована на реалізацію Стратегії розвитку ДУ «ІХБГ НАН України».

Політика ДУ «ІХБГ НАН України» щодо забезпечення якості вищої освіти є публічною і відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також інших зацікавлених сторін;

реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням усіх структурних підрозділів ДУ «ІХБГ НАН України» та учасників освітнього процесу;

передбачає інтеграцію наукової та освітньої діяльності ДУ «ІХБГ НАН України», ефективне використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі, створення умов для особистісного розвитку і творчої самореалізації потенційних фахівців; академічну доброчесність і свободу.

Політика ДУ «ІХБГ НАН України» щодо забезпечення якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвитку інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності наукових та науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти.

Політика ДУ «ІХБГ НАН України» щодо забезпечення якості вищої освіти спрямована на:

- підвищення рівня зацікавленості здобувачів вищої освіти, співробітників ДУ «ІХБГ НАН України» в регламентації процедур організації освітньої діяльності та забезпечення якості освітнього процесу;
- подання інформації про процедури та рішення у відкритому доступі;
- можливості впливу на прийняття рішень та їх оскарження;
- залучення зовнішніх стейкхолдерів до формування політики забезпечення якості;

- створення спільних з роботодавцями рад для обговорення питань і прийняття рішень щодо організації освітнього процесу з метою якісної підготовки фахівців.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Ключовим забезпечення якості змісту підготовки фахівців є розроблення ОНП відповідно до Стандартів вищої освіти. ОНП повинна забезпечувати високу конкурентоспроможність випускників аспірантури ДУ «ІХБГ НАН України» на ринку праці та мати чітко визначену мету, результати навчання, їх оцінювання.

В ДУ «ІХБГ НАН України» наявні механізми розроблення ОНП:

- визначення профілю ОНП, відповідності ОНП діючому Стандарту (національній рамки кваліфікацій), суспільним потребам, участі зацікавлених сторін при розробленні нової ОНП;
- затвердження ОНП;
- внесення змін до ОНП;
- створення каталогів курсів вільного вибору;
- самоаналізу (самооцінювання) ОНП щодо їх розробки;
- оприлюднення ОНП, навчальних планів і програм навчальних дисциплін (нормативних і вибіркових) на сайті ДУ «ІХБГ НАН України»;
- експертної оцінки ОНП працедавцями та іншими стейкхолдерами;
- закриття ОНП.

Моніторинг і періодичний перегляд ОНП відбувається для гарантування досягнення встановлених цілей та їх відповідності потребам здобувачів освіти і суспільства. Перегляд ОНП спрямований на її безперервне вдосконалення. Дії, заплановані в результаті перегляду, та результати їх виконання доводяться до відома зацікавлених сторін.

На основі ОНП розробляється відповідний навчальний план та робочі програми навчальних дисциплін. Проектування та розроблення навчальних планів регламентовано стандартами освітньої діяльності, стандартами вищої освіти за спеціальностями, наказами Міністерства освіти і науки України, інструктивними листами, положеннями Міністерства освіти і науки України, Положеннями ДУ «ІХБГ НАН України», методичними рекомендаціями щодо якості організації освітнього процесу.

6. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Кадрове забезпечення освітнього процесу в ДУ «ІХБГ НАН України» і регулюється прозорими процедурами конкурсного відбору, кваліфікаційними вимогами і вимогами до професійної компетентності, до підвищення кваліфікації.

Освітній процес забезпечують висококваліфіковані науково-педагогічні та наукові працівники. Якість викладацького складу визначається наданням високоякісної вищої освіти, підготовкою висококваліфікованих, конкурентоспроможних на ринку праці України та закордоння фахівців; забезпеченням усебічного розвитку наукових досліджень; рівнем виховання високоосвіченої, гармонійно розвиненої особистості; можливостями інтеграції у світовий науковий простір.

Основними індикатори, що визначають якість викладацького складу є:

- рівень знань, умінь, навичок, інших компетентностей здобувачів освіти, відповідно до стандартів вищої освіти;

- рівень організації освітнього процесу, органічне поєднання навчання з науково-дослідною роботою;

- застосування інноваційних форм навчання, що відповідають стандартам вищої освіти та сприяють здобуттю якісної вищої освіти, створенню нових знань;

- урахування сучасних вимог ринку праці та вміння оперативного реагування шляхом коригування та перегляду концептуальних підходів і методики викладання;

- відповідність наукових досліджень і фахових інтересів змісту навчальних дисциплін, наявність наукових публікацій за тематикою дисциплін у фахових виданнях.

Прийняття на посади ДУ «ІХБГ НАН України» здійснюється за відкритими і прозорими процедурами на конкурсній основі заміщення посад.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і наукових працівників відбувається згідно договорів з закладами вищої освіти й науковими установами. Міжнародна співпраця з питань стажування здійснюється за міжнародними угодами та договорами з відповідними установами за кордоном.

Безперервний професійний розвиток науково-педагогічних і наукових працівників забезпечується системою постійно діючих наукових і методичних заходів різного рівня: семінари з актуальних питань науки та освіти; семінари з освітніх інновацій, з питань якості навчання та викладання, оцінювання результатів навчання; круглі столи, майстер-класи з проблем розвитку освітнього середовища із залученням провідних учених і практиків, аспірантів, працедавців, представників громадськості; спільна робота з професійними асоціаціями, громадськими освітніми організаціями тощо.

7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

ДУ «ІХБГ НАН України» відповідає за створення сприятливих умов для забезпечення якості вищої освіти:

- за розвиток освітнього середовища щодо навчальної та викладацької діяльності, підтримку здобувачів вищої освіти;

- визначення необхідного для реалізації програми ресурсного забезпечення (спеціалізоване обладнання, спеціальні лабораторії, наявність навчальної і наукової літератури, бази навчальних і виробничих практик, інформаційно-програмне забезпечення);

- за надання послуг здобувачам вищої освіти, формування посадових інструкцій тощо;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності, яке представлено наявністю у вільному доступі (документів, визначених нормативно-правовими актами з питань вищої освіти; електронного каталогу наукових, навчальних та навчально-методичних публікацій; електронних версій навчально-методичної літератури та наукових досліджень професорсько-викладацького складу тощо).

ДУ «ІХБГ НАН України» забезпечує здобувачів вищої освіти підтримкою через:

- наставництво та співпрацю з боку науково-педагогічних та наукових працівників, наукових керівників, лаборантів, фахівців адміністративного персоналу, голови та представників Ради молодих вчених та ін.;

- створення належної системи адаптації здобувачів першого року навчання та здобувачів, що поновилися чи були переведені з інших закладів вищої освіти, до особливостей навчання в ДУ «ІХБГ НАН України»;

- дотримання етичних норм у стосунках здобувачів вищої освіти й викладачів, дотримання принципів академічної доброчесності;

- наявність належних процедур реагування на скарги та пропозиції здобувачів вищої освіти;

- виховання в здобувачів вищої освіти автономності та відповідальності;

- стимулювання мотивації здобувачів вищої освіти;

- залучення здобувачів вищої освіти до активної участі в організації освітнього процесу.

Провідною технологією навчання здобувачів вищої освіти в ДУ «ІХБГ НАН України» є студентоцентроване навчання, що передбачає спрямованість освітнього процесу на набуття компетентностей, активне включення здобувачів вищої освіти в освітню діяльність на засадах рівноправних партнерських стосунків з метою розвитку їх здатності до критичного мислення, формування позитивної мотивації та особистісно-професійного саморозвитку.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєвонеобхідних знань і умінь майбутньому фахівцю. У контексті цього

змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень здобувача вищої освіти. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Основними механізмами забезпечення якості навчання є:

- розвиток особистості здобувача вищої освіти як основного пріоритету в освіті;
- прийняття його як суб'єкта впливу на організацію і зміст освіти у вищій школі;
- визнання ролі та участі здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти;
- розкриття потенціалу їх для максимального використання та реалізації у навчально-професійній сфері;
- набуття впевненості здобувача вищої освіти в собі як майбутнього фахівця.

З метою реалізації індивідуальної траєкторії навчання передбачено:

- індивідуалізацію та персоналізацію навчання здобувачів вищої освіти, які забезпечуються системою організації освітнього процесу за вільним вибором варіативної складової, формування індивідуального навчального плану;
- участь здобувачів вищої освіти в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- надання здобувачам вищої освіти інформації про навчальні дисципліни, включені до індивідуального навчального плану, форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання;
- періодичне проведення опитувань студентів з питань їх задоволення освітніми програмами, компонентами програм та якістю надання освітніх послуг;
- процедури аналізу та врахування результатів опитування;
- моніторинг прозорості та об'єктивності оцінювання, застосування новітніх методик навчання тощо.

Система контролю і самоконтролю, оцінювання та самооцінювання результатів навчання регулюється внутрішніми нормативними документами, у яких визначено види і форми контролю, порядок і процедури проведення поточного, підсумкового контролю, атестації, оцінювання практик; права та обов'язки аспіранта при організації освітнього процесу на основі накопичувальної рейтингової системи; порядок допуску до перескладання іспиту та ін.

Організація освітнього процесу відбувається з урахуванням потреби, складу форми навчання здобувачів вищої освіти, а також навчання здобувачів освіти за індивідуальним навчальним планом та з особливими освітніми потребами.

Для якісної підтримки здобувачів вищої освіти забезпечено:

- відповідні процедури набору й розвитку викладацького складу та фахівців адміністративного персоналу;
- забезпечення гарантій поінформованості здобувачів вищої освіти про наявність відповідних послуг;
- зосередження уваги на результатах навчання;
- створення сприятливого середовища для викладачів й адміністративного персоналу завдяки встановленню та дотриманню чітких, прозорих і справедливих процедур набору працівників, можливості та стимулу для їх професійного розвитку, заохочення до наукової діяльності, застосування інноваційних методів і технологій викладання тощо.

Задля забезпечення високої якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти в ДУ «ІХБГ НАН України» запроваджено співпрацю із зацікавленими сторонами, якими є: абітурієнти, академічне середовище (здобувачі вищої освіти, викладачі, керівний склад, органи управління), випускники, роботодавці, шляхом з'ясування думки щодо ключових питань розвитку, об'єднання інтелектуального потенціалу, матеріальних, фінансових і корпоративних ресурсів партнерів та ін. Основними завданнями такої співпраці є: збір та аналіз інформації для розроблення й удосконалення освітніх програм; залучення здобувачів вищої освіти до реальної практичної і дослідницької діяльності; аналіз і прогнозування потреб ринку праці й забезпечення працевлаштування випускників; організація підвищення кваліфікації і стажувань науково-педагогічних і наукових працівників, і співробітників ДУ «ІХБГ НАН України» на базі, яку надали сторони-партнери; залучення партнерів до процесу оцінювання здобувачів вищої освіти; організація та проведення спільних наукових, навчальних (науково-навчальних) заходів: конференцій, шкіл-семінарів для здобувачів вищої освіти, молодих учених та ін. Процес взаємодії ДУ «ІХБГ НАН України» із зацікавленими сторонами забезпечують структурні підрозділи, адміністрація і викладацький склад.

8. МОНІТОРИНГ У СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ДУ «ІХБГ НАН УКРАЇНИ»

Інструментом для об'єктивного, інформаційного відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління процесом підготовки здобувачів вищої освіти в ДУ «ІХБГ НАН України» є моніторинг.

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в ДУ «ІХБГ НАН України», встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей. Моніторинг вищої якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться в ДУ «ІХБГ НАН України» або іншими суб'єктами освітньої діяльності. Моніторинг і самооцінка результатів навчання в ДУ «ІХБГ НАН України» проводиться з метою отримання об'єктивної інформації результатів навчання аспірантів відповідно до ОНП; виявлення динаміки якості результатів навчання студентів; аналізу якості організації, управління і контролю підготовки фахівців; вироблення і впровадження заходів корегування якості навчання аспірантів.

Завдання моніторингу:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом та його забезпеченням;
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та наукових працівників;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в ДУ «ІХБГ НАН України».

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в ДУ «ІХБГ НАН України», що включає п'ять рівнів.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація ДУ «ІХБГ НАН України»;
- органи управління освітою (різних рівнів).

Основними формами та показниками моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності гарантом ОНП, викладачами, здобувачами вищої освіти, адміністрацією, випускниками та працевлаштуваними;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, відвідування навчальних занять;

аналіз рівня успішності здобувачів вищої освіти, аналіз результативності кар'єрного росту випускників тощо.

Критерії моніторингу:

об'єктивність (створення рівних умов для всіх стейкхолдерів);

систематичність;

відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;

надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);

гуманність (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

отримання результатів стану освітнього процесу в ДУ «ІХБГ НАН України»;

покращення функцій управління освітнім процесом, прийняття управлінських рішень.

Підсумки моніторингу використовуються для обговорення на засіданнях вченої ради. За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Показники опису та інструментів внутрішнього моніторингу якості освіти: кадрове забезпечення освітньої діяльності - якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу; контингент здобувачів вищої освіти; психолого-соціологічний моніторинг; здобувачі освіти; результати навчання; педагогічна діяльність; управління закладом освіти; освітнє середовище тощо

Моніторинг системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти має бути об'єктивним, відкритим, інформативним, прозорим.

9. ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів», стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015) ДУ «ІХБГ НАН України» забезпечує доступність до інформації про свою діяльність, ОНП.

Інформація про структуру та різні напрями діяльності ДУ «ІХБГ НАН України» висвітлюється на його офіційному сайті.

На офіційному вебсайті ДУ «ІХБГ НАН України» розміщуються: внутрішня законодавча база, інформація з кадрових питань, наукові та

навчальні матеріали, загальні матеріали про діяльність ДУ «ІХБГ НАН України», інформація для здобувачів вищої освіти тощо.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті ДУ «ІХБГ НАН України», систематично оновлюється

10. ЦИКЛІЧНІСТЬ ЗОВНІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ДУ «ІХБГ НАН України» забезпечує циклічність зовнішнього забезпечення якості через:

1) ефективну взаємодію структурних підрозділів у процесах: ліцензування освітньої діяльності; акредитації освітніх програм; моніторингу якості освіти; визначення місця ДУ «ІХБГ НАН України» в різноманітних рейтингах тощо;

2) урахування рекомендацій і виконання корегувальних дій за результатами будь-якого зворотного зв'язку, що надходить із системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти;

3) аналіз і вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти на основі європейських та національних стандартів вищої освіти.

11. ДОКУМЕНТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДУ «ІХБГ НАН УКРАЇНИ»

Управління якістю освітньої діяльності ДУ «ІХБГ НАН України» регламентують:

- Положення про аспірантуру Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»
- Положення про організацію освітнього процесу в аспірантурі Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»;
- Положення про оцінювальну діяльність в аспірантурі Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»;
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»;
- Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Державній установі «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України»;

- Положення про навчально-педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України» та інш.